

SAKSFREMLEGG

Saksnr.: 13/5056-2
Arkiv: K01 &13
Sakbeh.: Jon-Håvar Haukland
Saktittel: HØRING – ENDRING I FORSKRIFT FOR BRUK AV
MOTORKJØRETØYER I UTMARK OG INVITASJON TIL Å SØKE
OM Å DELTA I FORSØKSORNING

Planlagt behandling:

Kommunestyret

Administrasjonens innstilling:

1. Alta kommune støtter forslaget om at kommunene i Nord-Troms og Finnmark skal kunne gi tillatelse til reiselivsbedrifter for kjøring til de åpne løypene fra bedriften. Departementet forutsetter imidlertid at strekningen gjennom utmark ikke overstiger 500 meter. Denne forutsetningen innebærer at Departementets forslag om tilførselsløyper ikke vil hjelpe noen av reiselivsbedriftene i Alta. Alta kommune anbefaler derfor ikke at forskriften setter en maksimal lengde på tilførselsløype mellom reiselivsbedrift og løypenetet. Dette må kommunen selv kunne vurdere og avgjøre.
2. I Finnmark er skutersafari godt etablert som reiselivsvirksomhet. Alta kommune mener skutersafari som turistvirksomhet i skuterløyper skal videreføres uten krav om løyve eller andre nye begrensninger for slik virksomhet i Finnmark.
3. Alta kommune støtter Departementets foreslag om at det tas inn en direkte hjemmel i motorferdselsforskriften som åpner for bruk av motorkjøretøy til ettersøk av skadet vilt i kommunal regi.
4. Alta kommune støtter forslaget om å oppheve nasjonal forskrift § 5d.
5. Alta kommune er svært positivt til at sammenknytning av skuterløyper mellom kommuner som hovedregel skal skje uten krav om kutt i eksisterende løyper. Alta kommune ser derfor fram til eget skriv fra Departementet om endring av dagens praksis på dette området.
6. Alta kommune støtter innføring av foreslåtte forsøksordning der kommunene kan etablere snøscooterløyper gjennom arealplanlegging etter plan- og bygningsloven. Alta kommune ønske å delta i dette forsøket. Formannskapet ber rådmannen om å utforme søknad til Departementet om deltagelse i forsøksordningen.

Saksutredning:

Vedlegg: HØRING AV FORSLAG ENDRINGER I FORSKRIFT FOR BRUK AV
MOTORKJØRETØYER

Andre saksdok.: Lov om motorferdsel i utmark med nasjonal forskrift.

Bakgrunn:

Miljøverndepartementet har foreslått endringer i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag 15. mai 1988. Endringsforlagene er sendt på høring med frist for uttalelse til 27. juni.

I samme høringsdokument inviterer Miljøverndepartementet kommunene som ligger i det distriktpolitiske virkeområdet til å søke om å delta i en forsøksordning i perioden 2014 – 2018 der kommunene kan etablere skuterløyper gjennom arealplanlegging etter plan- og bygningsloven. Søknadsfrist er 1. september 2013.

Miljøverndepartementets forslag til forskriftsendringer og rådmannens vurdering.

Åpning for etablering av tilførselsløyper til løypenett i Sverige

Vurdering:

Denne endringen i forskriften berører ikke Alta kommune.

Adgang til å etablere tilførselsløyper fra reiselivsbedrifter til det åpne løypenettet i Nord-Troms og Finnmark:

I Nord-Troms og Finnmark er det etablert snøscooterløyper for allmennheten. Løypene er lagt ut av Fylkesmannen etter forslag fra kommunene.

Regelverket for transport i utmarksnæring hjemler kun transport av materiell og utstyr og åpner ikke for persontransport med snøscooter gjennom utmark til disse åpne løypene. I likhet med lokalbefolkningen må reiselivsbedrifter som ikke holder til ved en åpen løype frakte sine gjester til løypa på annen måte enn ved å kjøre snøscooter gjennom utmark.

I utgangspunktet mener departementet at reiselivsnæringens behov for tilgang til løypene søkes dekket ved at de åpne løypetraseene legges slik at de i størst mulig grad tilfredstiller behovet til både lokalbefolkningen og reiselivsnæringen.

Begrensningen til transport av materiell og utstyr gir ikke like god mening i Troms og Finnmark, der det er anledning til å ha åpne snøscooterløyper, som i resten av landet, særlig ikke der hvor avstanden mellom reiselivsbedriften og løypa er kort.

Departementet foreslår derfor at det åpnes for at kommunen skal kunne gi tillatelse til reiselivsbedrifter for kjøring til de åpne løypene fra bedriften såfremt strekningen gjennom utmark ikke overstiger 500 meter. Slike løyper skal fungere som rene tilførselsløyper. Rasting og leirslagning skal ikke skje langs tilførselsløypa, men langs de åpne løypene der dette ut fra sikkerhetsmessige og praktiske grunner aksepteres i en avstand på inntil 300 meter fra merkestikkene.

Departementet foreslår at tillatelse til kjøring til de åpne løypene fra reiselivsbedrifter bare skal kunne gis for kjøring i grupper med guide. Tillatelse bør videre bare kunne gis til virksomheter som oppfyller kravene i gjeldende forskrift § 5 a. Det vil si at virksomheten må være registrert i Enhetsregisteret og at tillatelse ut over en prøveperiode på to år bare kan gis til virksomheter som kan dokumentere en samlet omsetning som gjør at virksomheten er momspliktig. Tillatelsen skal i så fall kunne forlenges med inntil fire år av gangen.

Vurdering:

Vinterturismen har de senere år utviklet seg til en betydelig næring i Alta. I opplevelsestilbudet står snøskuteren sentralt, både for persontransport og som en del av opplevelsespakken. Gjeldende motorferdsellov med nasjonal forskrift setter store begrensninger for utviklingen av gode og etterspurte produkter for vinterturismen i Alta. Det er derfor positivt at Departementet foreslår at kommunen skal kunne gi tillatelse til reiselivsbedrifter for kjøring til de åpne løypene fra bedriften. Departementet forutsetter imidlertid at strekningen gjennom utmark ikke overstiger 500 meter. Denne forutsetningen innebærer at Departementets forslag om tilførselsløyper ikke vil hjelpe noen av reiselivsbedriftene i Alta. Rådmannen anbefaler derfor ikke at forskriften setter en maksimal lengde på tilførselsløype mellom reiselivsbedrift og løypenettet. Dette må kommunen selv kunne vurdere og avgjøre.

Rådmannen støtter departementets forslag om at tillatelse til kjøring til de åpne løypene fra reiselivsbedrifter bare skal kunne gis til bedrifter som oppfyller kravene i forskriftens § 5 a.

Næringskjøring:

Regjeringen ønsker å utvide adgangen til næringskjøring gjennom åpning av fornøyleskjøring som del av utmarksnæring i form av snøskutersafari etter løype, og foreslår at slik reiselivsvirksomhet skal forutsette løyve. Kravet om løyve er imidlertid ikke inntatt i forslaget til forskrift.

Vurdering:

I kommuner som har ervervskjøringsordninger, jmfør nf § 5 annet ledd bokstav a, skal kommunene henvise transportbehov og dispensasjoner til løyvekjørere. Dersom det stilles krav om løyve for å drive skutersafari, vil slike løyver i neste omgang kunne tvinge kommunene til å henvise annen transport til løyvekjøring. Dette er ikke ønskelig i Finnmark hvor vi har et utstrakt løyvenett for allmennheten. I Finnmark er skutersafari godt etablert som reiselivsvirksomhet. Alta kommune mener skutersafari som turistvirksomhet i skuterløyper skal videreføres uten krav om løyve eller andre nye begrensninger for slik virksomhet i Finnmark.

Motorferdsel ved ettersøk av skadet storvilt utenom ordinær jakt:

Motorferdselregelverket gir i dag ingen hjemmel for bruk av motorkjøretøy i forbindelse med søk etter skadet storvilt, forårsaket av for eksempel påkjørsel. Ved kollisjoner mellom storvilt og motorkjøretøyer er det kommunens oppgave å sørge for at viltet ikke lider unødvendig. Det betyr at kommunen må sørge for ettersøk og avlaving hvis dyret ikke er dødt. Ved ettersøk og avlaving av skadet storvilt er det av stor betydning å få gjennomført dette på en rask og effektiv måte.

Departementet foreslår at det tas inn en direkte hjemmel i motorferdselsforskriften som åpner for bruk av motorkjøretøy til dette formålet. Adgangen til bruk av motorkjøretøy vil være klart begrenset til ettersøk i kommunal regi.

Vurdering:

Mulighet for bruk av motorkjøretøy ved ettersøk av skadet vilt kan i noen tilfeller ha betydning for få gjennomført ettersøk og avliving raskere. Departementets forslag støttes.

Oppheving av § 5 første ledd bokstav d (utmarksnæring for fastboende)

Nasjonal forskrift § 5 a åpner for at kommunen kan tillate transport av materiell og utstyr i forbindelse med utmarksnæring. Bestemmelsen ble tatt inn i forskriften etter en forskriftsendring i 2009. I rundskriv T-6/09 skriver Miljøverndepartementet følgende: «Departementet regner det som sannsynlig at forskriften § 5 første ledd bokstav d vil få liten praktisk betydning etter vedtakelsen av ny § 5a, og vil ved senere revisjon foreslå denne opphevet.»

Bestemmelsen i § 5 første ledd bokstav d gir kommunen anledning til å tillate ”kjøring i utmarksnæring for fastboende”. Bestemmelsene overlapper hverandre i stor grad, noe som skaper noe usikkerhet vedrørende bruken av bestemmelsene og forholdet dem imellom, herunder også forholdet til dispensasjonsbestemmelsen i forskriften § 6. Bestemmelsene skiller seg fra hverandre i hovedsak ved at § 5 første ledd bokstav d gjelder snøscooter, mens § 5a gjelder motorkjøretøyer, også på barmark, ved at § 5 første ledd bokstav d åpner for persontransport i visse tilfeller (eks. transport av gjester til utleiehytter), mens § 5a er begrenset til transport av materiell og utstyr og ved at § 5 første ledd bokstav d ikke stiller nærmere krav til omfanget av inntjening. Etter § 5a kreves registrering i enhetsregisteret og en forlengelse utover to år er betinget av momsplikt.

Departementet mener det er uhensiktsmessig å ha to bestemmelser i samme forskrift som hovedsaklig regulerer det samme, og foreslår at § 5 første ledd bokstav d oppheves.

Departementet antar at den selvstendige betydning § 5a har i dag i all hovedsak er knyttet til tillatelser til persontransport, spesielt transport til utleiehytter. Departementet mener slik transport bør vurderes gjennom søknad om dispensasjon etter forskriften § 6.

Vurdering:

Bestemmelsen i nasjonal forskrift § 5d om ”tillatelse til kjøring i utmarksnæring for fastboende” har i svært liten grad vært gitt som hjemmel for dispensasjon i Alta kommune. Nye § 5 a dekker de behov som vi er kjent med kunne vært gitt etter § 5d. Det anbefales derfor at forskriften § 5d oppheves.

Sammenknytning av løyper mellom kommuner i Nord-Troms og Finnmark

I henhold til retningslinjer fra Miljøverndepartementet har hovedregelen de senere årene vært at det ikke opprettes nye løyper etter denne ordningen uten at det kuttes tilsvarende lengde i eksisterende løyper. I konkrete tilfelle kan det likevel være forhold som tilsier at dette prinsippet bør fravikes. Departementet ser særlig at dette kan være aktuelt der det gjelder sammenknytning av eksisterende løyper over kommunegrenser. Departementet vil derfor åpne for at slik sammenknytning som hovedregel skal kunne skje uten krav om kutt i eksisterende løype. Det samme gjelder for sammenknytning av løyper mellom kommuner som grenser til Finland og løyper på finsk side. Departementet vil komme tilbake til dette i eget skriv.

Vurdering:

Alta kommune har gjennom revisjon av kommunens løypenett for snøskuter forsøkt å etablere sammenknytning i eksisterende løypenett over grensen til nabokommuner. Dette har ikke latt seg gjennomføre på grunn av kravet om å kutte tilsvarende i eksisterende løypenett. Det er derfor svært positivt at slik sammenknytning som hovedregel skal skje uten krav om kutt i eksisterende løyper. For gjennomføring av forslaget kreves ikke endring i lov eller forskrift, kun

forvaltningspraksis. Alta kommunene ser fram til eget skriv fra Departementet om endring av dagens praksis på dette området.

Miljøverndepartementets invitasjon til å søke om å delta i forsøksordning for etablering av snøskuterløyper og rådmannens vurdering.

Miljøverndepartementet inviterer kommuner som ligger i det distriktpolitiske virkeområdet II, III og IV til å søke om å delta i en forsøksordning i perioden 2014-2018 der kommunene kan etablere snøscooterløyper gjennom arealplanlegging etter plan- og bygningsloven. Ordningen i den enkelte kommune vil følge de regler som gjelder for forsøk etter lov om forsøk i offentlig forvaltning. Søknadsfristen er 1. september 2013.

Departementet mener vi i dag vet for lite om konsekvensene for naturmangfold, friluftsliv og folkehelse, både på kort og lang sikt, til at det er forsvarlig å åpne for etablering av snøscooterløyper for fornøyleskjøring over hele landet. Departementet foreslår en ordning der inntil 40 kommuner delta i forsøksordningen. Kommunene skal velges ut etter søknad.

Hensikten med forsøksordningen er blant annet å undersøke virkningene for naturmangfold, friluftsliv og folkehelse når kommunene gis myndighet til å etablere løyper for fornøyleskjøring med snøscooter. Departementet ønsker også å se på om åpning for fornøyleskjøring påvirker kommunens dispensasjonspraksis på motorferdselområdet og eventuelle distriktpolitiske effekter ordningen har, herunder effekter for lokalt næringsliv. Kunnskapen om virkningen skal skje gjennom en løpende følgeevaluering fra ulike fagmiljøer. Evalueringen vil skje i regi av Miljøverndepartementet og Direktoratet for naturforvaltning, og bekostes av staten.

Kommunene som deltar forplikter seg til å bidra til gjennomføring av evalueringen gjennom utveksling av informasjon m.v., både underveis i perioden og i etterkant. Ordningen vil etableres som et forsøk etter lov om forsøk i offentlig forvaltning. Nærmere rammer og vilkår for ordningen vil fremgå av egne forskrifter for ordningen. Utkast til forskrifter følger vedlagt. Departementet ber på denne bakgrunn om at kommunene i søknaden redegjør hvorfor den ønsker å delta i ordningen.

Vurdering:

Rådmannen mener det bør være av interesse for Alta kommune å delta i forsøksordningen. Forsket vil kunne bidra til økt kunnskap om hvordan motorferdsel påvirker naturens mangfold, friluftsliv og folkehelse. Gjennom planprosesser etter plan og bygningsloven kan det være mulig å engasjere et breiere lag av befolkningen ved rullering av kommunens løypenet for snøskuter.